

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Sosiaali- ja terveystalouden laskennallinen budjettikehitys

Jukka Pekkarinen

25.2.2015

Taustaa

- Ryhmä VM:n asettama (taustana rakennepoliittinen ohjelma)
- VM:n, STM:n, OM:n ja Kuntaliiton edustus
- Raportointi talpolille marraskuussa
- Raportti luovutetaan valtiovarainministerille 23.2.
- Työn pohjana järjestämislaki-esitys

Sote-alueen rahoitus

- Sote-alue päättää budjetistaan
- Kunnan maksuosuus
  - Valtionosuudet maksetaan kunnille
  - Kunnan maksuosuus sotealueelle ikärakenteella ja sairastavuudella painotetun kapitaation mukainen
- Investointien rahoitusosuus määräytyy erikseen

Rahoituksen ongelmat

- Kunnan maksuosuus
  - Kaikki vos-kriteerit eivät sisälly maksuosuusperusteisi
- Kuntakohtaiset erot
  - Tehokkuus, palvelutaso, työterveyshuolto
  - Siirtymäjakso?
- Kustannusten hallinta kansallisella tasolla
  - ”Tarpeelliset kustannukset”?
  - Sote-alueen hallinnosta tulee heikko
  - STM:n ohjausmahdollisuudet vähäiset

Sote-alueen laskennallinen budjettikehys

- Vos-perusteiden mukaiset laskennalliset kustannukset
  - Selvä, kehittämiskelpoinen säädösperusta
  - Soten osuus voidaan irrottaa kaikista laskennallisista kustannuksista
  - Määrittely kunnan, sote-alueen ja koko maan tasolla
- Sitovuus
  - Neuvottelumenettelyn referenssi ja valtionosuuksien määrääjä, tai...
  - Sote-alueen lakisääteinen budjettikehys, joka määrää jäsenkunnan maksuvelvoitteen
- Kunnan maksuosuus
  - Laskennallisen kustannuksen mukainen (ml. vos)
  - Kannustavuus

Budjettikehys jatk.

- Joustot
  - Hoidon turvaaminen
  - Sote- tai tuotantovastuualueiden alijäämä
  - Kuntalain mukainen alijäämän kattamisvelvoite
  - Erillinen arviointimenettely?
- Kuntakohtaiset erot
  - Laskennalliset vs. toteutuneet kustannukset
  - Siirtymäjakso ja sen aikaiset kannustimet
- Perustuslaki
  - Ei ratkaise järjestämislakiesityksen ongelmia, mutta ...
  - ei tuo uusia
  - Kuntien asema sote-alueen rahoittajana vakautuu

Lisänäkökohtia

- Vos-perustainen kehys ei ole kuristava
  - Laskennalliset kustannukset vastaavat koko maan tasolla toteutuneita
  - Vastaavuus hyvä myös sote-alueen tasolla (kun kaikki vos-perusteet otetaan huomioon)
  - Indeksitarkistus sekä valtion ja kuntien kustannustenjaon tarkistus vuosittain
- Ohjaavuus
  - Tehtävien ja velvoitteiden muutokset otetaan huomioon
  - Mutta esim. tuottavuuden ja vaikuttavuuden muutos huomioon ex. post
  - Vos-prosenttia voidaan säädellä
- Vos-järjestelmän kehittäminen seuraava haaste?

Sote-budjettikehys edellyttää jatkovalmistelua

- Perustuslakikysymykset
- Työryhmän referenssinä sote-järjestämislaki-esitys
  - Budjettikehys on sovitettavissa erilaisiin sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistapoihin
- Tarkastelussa mukana vain kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevat sote-palvelut
  - Sairausvakuutuksella rahoitettavat menot
  - Monikanavarahoitus
- Kannustimet
  - Otetaan laskennallisissa kustannuksissa huomioon osittain
  - Järjestäjätaho, tuottamisvastuutaho, tuottaja, asiakas